

Sygnatura akt I 1 Ca 216/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2021r.

Sąd Okręgowy we Włocławku Sekcja Odwoławcza I Wydziału Cywilnego

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Nazdrowicz

Sędziowie: SO Barbara Baranowska

SO Lucyna Samolińska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2021 r. we Włocławku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko (...) S.A.w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lipnie

z dnia 31 stycznia 2020 r. , sygnatura akt I C 79/18

oddala apelację.

SSO Barbara Baranowska SSO Mariusz Nazdrowicz SSO Lucyna Samolińska

Sygn. akt I 1 Ca 216/20

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Lipnie zasądził od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda R. K. kwotę 28.743 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 lutego 2018 r. do dnia zapłaty (pkt I.), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II.) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.447 zł tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (pkt III.).

Sąd Rejonowy wskazał, że kierujący pojazdem z niesprawnym układem hamulcowym H. Ż., jadąc z prędkością większą od dopuszczalnej (o ok. 17,8 km/h), nie zachował szczególnej ostrożności i widząc nieprawidłowo zachowującego się przed przejściem dla pieszych pieszego nie podjął manewrów zmierzających do uniknięcia wypadku, w którym śmierć na miejscu poniósł ojciec powoda – A. K. (1). Jednocześnie uszkodzony wchodząc z wysepki na zebra przejścia popełnił błąd w ocenie prędkości nadjeżdżającego pojazdu, czym w nieznacznym stopniu przyczynił się do zaistnienia wypadku. Jednakże odległość samochodu była wystarczająca do udzielenia pierwszeństwa pieszemu, gdyby kierujący jechał samochodem sprawnym technicznie i z prędkością dopuszczalną, nawet bez konieczności gwałtownego hamownia.

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, Sąd Rejonowy rozmiar szkody niemajątkowej doznanej przez powoda wskutek tragicznej śmierci ojca określił na łączną kwotę 40.000 zł. Uwzględniając wyplaconą w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 7.257 zł

i 10 % przyczynienie poszkodowanego Sąd przyznał na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia, na podstawie art. 446 § 4 k.c., kwotę 28.743 zł wraz z odsetkami ustawowymi opisanymi w sentencji. W pozostałej części, na podstawie art. 446 § 4 k.c.

a contrario oddalił powództwo jako niezasadne i wygórowane. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany. Zaskarżając wydane orzeczenie w części w jakiej Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę przewyższającą 19.543 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 7 lutego 2018 r. do dnia zapłaty oraz w punkcie III., domagał się oddalenia powództwa w zaskarżonej części, rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego. Wydanemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przyjęcie, że wysokość przyczynienia do powstania szkody wynosi jedynie 10 %, podczas gdy zgodnie z przyznaniem powoda, a także przeprowadzoną w sprawie opinią biegłego wysokość przyczynienia się poszkodowanego do wyrządzonej szkody wynosi 33 %,
- art. 100 k.p.c. poprzez uznanie, iż w sprawie zasadne jest obciążenie pozwanego kosztami postępowania w 67 %, podczas gdy Sąd stosunkowo rozdzielając koszty nie wziął pod uwagę procentu przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody i błędnie je rozdzielił;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 362 k.c. poprzez błędną wykładnię, co skutkowało błędnym przyjęciem wysokości przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody w 10 %, podczas gdy z przeprowadzonych opinii biegłych sądowych oraz ustaleń przyznanych przez stronę powodową wynika, że w rzeczywistości poszkodowany przyczynił się do powstania szkody w 33 %.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów procesowych, gdyż te decydują o podstawie faktycznej rozstrzygnięcia, która z kolei ma wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne, wobec czego ich powielanie w tym miejscu jest zbędne.

Sąd Okręgowy uzupełnił jednak ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy i ustalił, że A. K. (1) przechodząc przejściem dla pieszych przez jezdnię znajdował się w stanie nietrzeźwości i miał 1,52 promila alkoholu we krwi (opinia biegłego sądowego P. A. - k. 57v.).

Choć w apelacji formalnie zgłoszony został zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., tj. przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, polegał on jednak wyłącznie na zarzuceniu Sądowi błędnego ustalenia stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Zarzut ten w rzeczywistości nie miał więc charakteru procesowego, lecz materialny. Wiązał się on z zastosowaniem w przedmiotowej sprawie przepisu art. 362 k.c., bowiem kwestia przyczynienia się do powstania szkody dotyczy już sfery subsumpcji – stosowania prawa materialnego (wnioskowania z faktów o prawie), a nie prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c., dotyczącego wnioskowania z dowodów o faktach.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można podzielić stanowiska pozwanego, że stopień przyczynienia się poszkodowanego od powstania szkody nie był sporny między stronami oraz by Sąd Rejonowy orzekając wyszedł poza granice żądania. Choć apelujący odwoływał się do naruszenia art. 229 k.p.c., kwestia przyczynienia się, jak już wskazywano, nie dotyczy sfery ustaleń faktycznych, a materii stosowania prawa – oceny prawnej, która nie może być przedmiotem przyznania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 680/08, LEX nr 519278). Nadto pozwany, oceniając krzywdę powoda na kwotę 14.514 zł przyjmował 50 % przyczynienie się poszkodowanego. Powód zaś początkowo ocenił je na 33 %, przy określeniu wysokości krzywdy na kwotę 75.000 zł. Ostatecznie jednak, co wynika z załącznika do protokołu rozprawy złożonego przez pełnomocnika powoda w trybie art. 161 k.p.c., wskazywał na nieznaczne, w ślad za opinią biegłego, przyczynienie się poszkodowanego i określił je na 10% (k. 165). Stąd też, nawet pomijając kwestię dopuszczalności zastosowania w omawianym zakresie art. 229 k.p.c., strony całkowicie rozbieżnie oceniały zarówno rozmiar krzywdy powoda, jak i stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody.

Samo poruszanie się po drodze publicznej przez osobę będącą pod wpływem alkoholu nie jest zabronione i nie może automatycznie przesądzać o przyczynieniu się przez taką osobę do powstania szkody wynikłej na skutek wypadku drogowego z udziałem tej osoby (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2018 r., I ACa 161/18, LEX nr 2637806). Pieszy przechodząc przez jezdnię w miejscu oznaczonym powinien mieć zapewnione maksymalne bezpieczeństwo. Choć obowiązany jest zachować przy tym szczególną ostrożność i upewnić się, czy z prawej lub lewej strony nie nadjeżdżają pojazdy oraz ocenić z jaką prędkością jadą i czy znajdują się w bezpiecznej odległości, obowiązek tym większej szczególnej ostrożności ciąży na kierowcy. Powinien on zawsze liczyć się z możliwością (także nagłego) pojawienia się na drodze osoby pieszej. Kierowca ma obowiązek obserwowania zarówno drogi, jak i jej okolicy, aby upewnić się, czy nikt nie wkracza na jezdnię. Szczególnie w okolicach przejścia dla pieszych powinien zmniejszyć prędkość do granic pozwalających w razie potrzeby na natychmiastowe zatrzymanie pojazdu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 października 2018 r., V ACa 697/17, LEX 2601425).

Aczkolwiek w w okolicznościach sprawy zachowanie pieszego nie było do końca prawidłowe (znajdując się w stanie nietrzeźwości i nie rozglądając się wszedł na jezdnię – przy której obserwacji nie miał żadnych przeszkód), to jednak kierujący pojazdem nie zachował szczególnej ostrożności. Do zdarzenia bowiem doszło na wyznaczonym, dobrze widocznym przejściu dla pieszych w terenie zabudowanym, a kiedy pieszy wkraczał z wysepki na jezdnię, samochód znajdował się od niego w odległości około 30 m. Kierujący mógł więc kontrolować sytuację na drodze, a odległość ta była wystarczająca do udzielenia pierwszeństwa pieszemu. Ustalono bowiem, że jadąc samochodem sprawnym technicznie i z dopuszczalną prędkością, nawet bez konieczności gwałtownego hamowania, uniknąłby zderzenia.

Za trafne należy uznać więc przyjęcie przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia szkody na poziomie 10%. Ten stopień uzasadniony jest także wnioskami płynącymi z opinii biegłego, określającej stopień jego przyczynienia się jako nieznaczny. Uwzględniła też stan nietrzeźwości pieszego, jak i popełniony przez niego błąd w ocenie prędkości nadjeżdżającego pojazdu przy wchodzeniu z wysepki na przejście. Przyjęcie większego stopnia przyczynienia byłoby nie do pogodzenia z ustaleniem, iż do zaistnienia zdarzenia bezpośrednio przyczynił się kierujący pojazdem i swym zachowaniem pozbawił się możliwości uniknięcia wypadku.

Mając powyższe na uwadze, w sprawie nie doszło również do naruszenia przepisów prawa materialnego, w tym nie mogło być mowy o naruszeniu art. 362 k.c. Także rozstrzygnięcie o kosztach procesu było prawidłowe.

Wobec powyższego apelacja okazała się bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji działając na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

SSO Barbara Baranowska SSO Mariusz Nazdrowicz SSO Lucyna Samolińska

Sygn. akt I 1 Ca 216/20

Włocławek, dnia 22 lutego 2021 r.

ZARZĄDZENIE

1. odpis pisemnego uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanego (bez pouczenia);
2. przedłożyć z zażaleniem na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego lub po upływie terminu do jego wniesienia i dołączeniu e.p.o. akta sprawy zwrócić Sądowi Rejonowemu w Lipnie.

SSO Mariusz Nazdrowicz